

Voor een radicaal rechtvaardige, duurzame, democratische en gelukkige samenleving

De 3 elkaar ondersteunende pijlers van de Samenleving van Overeenstemming

(Geautomatiseerde vertaling uit het Engels)

We bouwen aan een **coöperatie** voor **diepgaande sociale, economische en politieke transformatie**, waarbij we bedoelen dat:

- veranderen we de economie, de maatschappij en het politieke systeem grondig;
- wij werken als een coöperatie, die op EU-niveau is erkend onder het statuut van [Europese coöperatieve vennootschap](#).

Wij verenigen de mensen die samen werken en handelen - die **samenwerken** - op **democratische** wijze, op de schaal van de **Europese Unie**, om onze visie van een **rechtvaardige, duurzame en gelukkige samenleving** voor de 21^e eeuw, de [Samenleving van Overeenstemming](#), te verwezenlijken.

CosmoPolitieke Coöperatie - De 3 pijlers van de Samenleving van Overeenstemming

De Samenleving van Overeenstemming is gebaseerd op **3 pijlers die elkaar ondersteunen**:

1. **pan-Europese democratie**, in alle openbare instellingen en particuliere organisaties (overeenstemming tussen mensen over beslissingen);
2. **sociale rechtvaardigheid** en vertrouwen in de toekomst voor iedereen (overeenstemming tussen mensen over de toewijzing van middelen);
3. **ecologische duurzaamheid**, met het vooruitzicht de menselijke beschaving onbeperkt en specifiek in stand te houden: uitstoot van broeikasgassen onder netto nul (overeenstemming van de mens met de wetten van de geo-biosfeer waarvan wij afhankelijk zijn).

Wat zijn de 3 pijlers van de Samenleving van Overeenstemming? Waarom zijn ze onderling verbonden en ondersteunen ze elkaar? Waarom moeten zij parallel worden nagestreefd? Elk van deze vragen wordt hieronder nader beantwoord.

Inhoudsopgave

1 De 3 pijlers van de Samenleving van Overeenstemming.....	
1.1 Pan-Europese democratie.....	
1.2 Sociale rechtvaardigheid.....	
1.3 Milieuduurzaamheid.....	
1.4 Mensenrechten, rechtsstaat, onderwijs en vrede.....	
2 De 3 pijlers van de Samenleving van Overeenstemming ondersteunen elkaar wederzijds.....	
3 Sociale rechtvaardigheid is een absolute voorwaarde om overeenstemming te bereiken over een coöperatieve langetermijnoplossing voor de mondiale problemen van de 21e eeuw. st eeuw.....	
3.1 Mensen met stress en angst zijn kortzichtig, egoïstisch en agressief.....	
3.2 Sociale ongelijkheid en onzekerheid zijn de belangrijkste oorzaken van stress en angst op collectieve schaal.....	
3.3 Sociale rechtvaardigheid is het enige middel om mensen in de vertrouwensvolle en zelfverzekerde situatie te brengen waarin politieke overeenkomsten voor de lange termijn.....	
3.4 Sociale rechtvaardigheid is bovendien een voorwaarde voor de zuinige consumptie die nodig is om milieuduurzaamheid te bereiken.....	
4 Alleen de pan-Europese democratie heeft de politieke macht en legitimiteit om de grootschalige overeenkomsten uit te voeren die noodzakelijk zijn geworden door de mondiale vraagstukken van de 21e st eeuw.....	10
4.1 De toename van de omvang van de politieke besluitvorming is een historische trend, die verband houdt met de toename van de omvang van de op te lossen problemen en de noodzaak om meeliftgedrag te voorkomen.....	10
4.2 Natiestaten, een erfenis uit de 17e th eeuw, handelen op een schaal die te klein is om effectief te zijn.....	11
4.3 Soevereine natiestaten die onderhandelen in geheime intergouvernementele onderhandelingen zijn de ontkenning van democratie.....	12
4.4 Democratie op een kruispunt: transnationale democratie of nationalistische dictatuur.....	12
4.5 De Europese Unie is het meest geavanceerde prototype van transnationale democratie.....	14
4.6 De pan-Europese democratie is de eerste pijler van de Samenleving van Overeenstemming.....	17

1 De 3 pijlers van de Samenleving van Overeenstemming

De Samenleving van Overeenstemming is gebaseerd op **3 pijlers die elkaar ondersteunen**:

1. **pan-Europese democratie**, in alle openbare instellingen en particuliere organisaties (overeenstemming tussen mensen over beslissingen);
2. **sociale rechtvaardigheid** en vertrouwen in de toekomst voor iedereen (overeenstemming tussen mensen over de toewijzing van middelen);
3. **ecologische duurzaamheid**, met het vooruitzicht de menselijke beschaving onbeperkt en specifiek in stand te houden: uitstoot van broeikasgassen onder netto nul (overeenstemming van de mens met de wetten van de geo-biosfeer waarvan wij afhankelijk zijn).

Wij vatten deze begrippen als volgt op.

1.1 Pan-Europese democratie

Democratie is een **waarde** op zich. Het is het politieke systeem dat menselijke **waardigheid** en **gelijkheid** belichaamt in het besluitvormingsproces dat onze collectieve toekomst in openbare instellingen en particuliere organisaties regelt. Het is omdat alle mensen gelijke rechten hebben, dat zij even legitiem zijn om deel te nemen aan het nemen van collectieve besluiten. Eenieder moet kunnen deelnemen aan het initiatief van voorstellen betreffende collectieve actie of overheidsbeleid, aan de wijziging ervan en aan de rangschikking in prioriteitsvolgorde. Het platform voor deliberatieve democratie en het organisatiemodel van de CosmoPolitical Cooperative zijn op zich een poging om interne democratie te belichamen in softwarecode¹ en in procedures op mensenmaat.

Pan-Europese democratie is een democratie die burgers verenigt en actie onderneemt over nationale, taal- en cultuurgrenzen heen, en waarin elke burger deelneemt aan de besluitvorming op alle niveaus, tot aan het niveau dat groot genoeg is om de wereldorde te beïnvloeden, namelijk dat van **de Europese Unie**. Wij geloven dat dit mogelijk is omdat wat de Europeanen verenigt en de gemeenschappelijke problemen waarmee zij geconfronteerd worden groter zijn dan wat hen scheidt en omdat wij geloven dat de Europese Unie, ondanks al haar zwakke punten die wij erkennen, de eerste bestaande transnationale democratische instelling is (meer details hierover §. 4.5). Wij streven naar de invoering van democratie in alle particuliere organisaties en bedrijven en op alle schaalniveaus van openbare instellingen, van de gemeente tot de Europese Unie.

1.2 Sociale rechtvaardigheid

Sociale rechtvaardigheid is een situatie van **sociale zekerheid, samenhang, inclusiviteit** en

¹ Door gebruik te maken van de Free, *Libre* en Open Source software voor overlegdemocratie genaamd KuneAgi: <http://www.kuneagi.org/english/fonctionscharacteristiquesen/69-democratieinterneen> en LiquidFeedback <http://www.liquidfeedback.org> en het organisatiemodel dat wordt beschreven op: <https://www.cOsmOpoliticalparty.org/OrgaModel>.

CosmoPolitieke Coöperatie - De 3 pijlers van de Samenleving van Overeenstemming

gelijkheid; waarin economische ongelijkheden in inkomen en geërfde rijkdom drastisch zijn verminderd; waarin elke burger de zekerheid heeft een leven lang **waardig** van zijn/haar **werk te kunnen leven**, in een **stabiele baan** voor wie dat wenst, zich **veilig** en **vertrouwd** voelt over zijn/haar toekomst en die van zijn/haar kinderen, en dus bereid en in staat is belangrijke veranderingen in zijn/haar leven te ondergaan.

1.3 Milieuduurzaamheid

Wij verstaan onder **ecologische duurzaamheid** het volgende. Het is onze plicht om elke inwoner van de planeet **fatsoenlijke levensomstandigheden te** garanderen, die verenigbaar zijn met de **eindigheid** van alle biologische, fysieke en geologische **hulpbronnen** die nodig zijn voor een menselijke beschaving, zonder het vermogen van toekomstige generaties om hetzelfde te doen over een onbeperkt lange periode in gevaar te brengen. Het is een productie- en consumptiemodel waarbij: (1) het klimaat in een stabiele toestand wordt gehouden (minder dan 1,5°C opwarming), verenigbaar met de instandhouding op lange termijn van de landbouwsystemen die de mensheid voeden, en waarbij de netto broeikasgasemissies dus onder nul liggen; (2) elke hernieuwbare hulpbron wordt gebruikt tegen of onder het tempo waarin deze zichzelf kan regenereren; (3) elke niet-hernieuwbare hulpbron wordt gebruikt tegen of onder het tempo waarin een hernieuwbaar substituuut kan worden ontwikkeld; en (4) elke verontreinigingsstroom wordt uitgestoten tegen of onder het tempo waarin deze kan worden geabsorbeerd of onschadelijk kan worden gemaakt. Wij geloven dat een vorm van **verbetering** van de kwaliteit van de levensomstandigheden mogelijk is, zelfs onder zeer strikte beperkingen van de energie- en materiaalstromen. Deze verbetering is gebaseerd op een verhoging van de **efficiëntie** bij het gebruik van alle hulpbronnen (energie, grondstoffen, bodem, water, menselijke arbeid, menselijke capaciteiten) door de accumulatie en het onderhoud van alle vormen van productief en cultureel kapitaal (natuurlijke regeneratie en productiecapaciteit van de biosfeer; menselijke competenties; menselijke cultuur; infrastructuren, machines en netwerken; wetenschappelijke, technische en institutionele kennis; coördinatievermogen; instellingen, wetten, regelgeving en normen).

1.4 Mensenrechten, rechtsstaat, onderwijs en vrede

Naast deze drie hoofdpijlers zijn de kenmerken van de samenleving van overeenstemming die wij nastreven, in de Europese Unie en wereldwijd, de volgende:

1. **Mensenrechten**, zoals beschreven in de Universele Verklaring van de Verenigde Naties², **die voor alle mensen** zonder onderscheid **gelijkelijk toegankelijk** zijn (art. 1 en 2) - maar niet voor bedrijven - en **formele rechten** omvatten, zoals bescherming van het leven en van de persoonlijke integriteit (art. 3, 4, 5), van de persoonlijke levenssfeer (art. 12), de bescherming van de wet (art. 6 tot en met 11) en van een nationaliteit (art. 13 en 15), vrij verkeer binnen een staat en asielrecht (art. 13 en 14), recht op huwelijk (art. 16), op eigendom binnen de grenzen van de sociale samenhang en sociale rechtvaardigheid (art. 17), vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst (art. 18), van mening (art. 19), van vereniging (art. 20), recht op democratie (art. 20), recht op een democratisch bestel (art.

2 Te downloaden in meer dan 500 talen op: <http://www.un.org/en/universal-declaration-human-rights/index.html>

CosmoPolitieke Coöperatie - De 3 pijlers van de Samenleving van Overeenstemming

- 21), recht op een democratisch bestel (art. 21) en recht op een democratisch bestel (art. 22). 20), recht op democratie (art. 21), en **sociale en economische rechten**, zoals sociale zekerheid (art. 22), recht op arbeid, tegen een behoorlijke beloning, en op aansluiting bij een vakbond (art. 23), op beperking van de arbeidstijd en op periodieke vakanties met behoud van loon (art. 24), op een behoorlijke levensstandaard (art. 25), op onderwijs (art. 26), op cultuur en wetenschap (art. 27).
2. **Rechtsstaat.** Het recht is het enige instrument waarover de zwakken en de armen beschikken om hun rechten te verdedigen tegen de rijken en de machtigen. Het moet voor iedereen in gelijke mate gelden en toegankelijk zijn. Het moet verhaalsmogelijkheden, rechtszekerheid en de voorspelbaarheid van rechterlijke beslissingen bieden, in gelijke mate voor alle partijen.
 3. **Onderwijs.** Wij beschouwen onderwijs als een essentieel instrument voor de mens om zich te bevrijden van onwetendheid, vooroordelen, sociale en etnische determinismen en onderdrukking. Onderwijs verschaft de mogelijkheden en kennis voor mensen om zich individueel en collectief te ontwikkelen en aan te passen - wat van het grootste belang zal zijn in een eeuw van massale, structurele veranderingen. Onderwijs is ook iemands enige echt onvervreembare bezit.
 4. **Vrede**, tussen naties, tussen leden van de samenleving en in onszelf. Vrede kan alleen standhouden als gerechtigheid en waarheid zegevieren.

2 De 3 pijlers van de Samenleving van Overeenstemming ondersteunen elkaar wederzijds

Naar onze mening **ondersteunen** deze drie pijlers van de Samenleving van Overeenstemming elkaar en zijn zij nauw **met elkaar verbonden**.

- Sociale rechtvaardigheid en democratie zijn niet mogelijk in samenlevingen die niet duurzaam zijn. Op korte termijn zijn de eerste slachtoffers van de vernietiging van het milieu de armen, die gedwongen worden te leven in vervuilde, lawaaierige, geïsoleerde en ongezonde plaatsen die ontstaan zijn door de niet-duurzame individuele en collectieve consumptiepatronen van de rijken en de middenklasse. Op langere termijn vernietigen de tekorten aan voedsel, brandstof of andere materiële goederen als gevolg van niet-duurzame levensstijlen het levensonderhoud van de hele bevolking. Uiteindelijk storten dergelijke samenlevingen ineens in de vreselijke chaos van een strijd om het naakte overleven³. Anders en brutaler gezegd: geen enkele positieve maatschappelijke waarde zoals sociale rechtvaardigheid of democratie kan bestaan als de menselijke samenleving wordt vernietigd.
- Omgekeerd, zoals hieronder nader wordt toegelicht (§ 3), kan geen agenda voor ecologische duurzaamheid worden uitgevoerd in sociaal onrechtvaardige samenlevingen.

3 Dergelijke rampzalige scenario's van ineenstorting van beschavingen hebben in het verleden al plaatsgevonden, zoals wordt aangetoond in Diamond, J. "[Collapse: How Societies Choose to Fail or Succeed](#)", Penguin books, 2011.

CosmoPolitieke Coöperatie - De 3 pijlers van de Samenleving van Overeenstemming

Ongelijkheid en onzekerheid leiden namelijk tot (1) sociale en politieke conflicten, (2) kortetermijndenken en (3) opzichtige consumptie, precies het tegenovergestelde van wat nodig is voor een overgang naar duurzaamheid. Ons gedetailleerde argument is het volgende. Ten eerste is de overgang naar een ecologisch duurzame samenleving een fundamentele transformatie. Het verandert de manier waarop wij produceren en consumeren, het beïnvloedt onze culturen en zelfs onze dromen voor de toekomst. Het vereist overeenstemming over de verdeling van immense kosten, voordelen en risico's onder ons allen, overal ter wereld, in zeer korte tijd. Het bereiken van dit niveau van politieke overeenstemming tussen mensen van goede wil is een enorme uitdaging op zich. Het wordt onmogelijk wanneer woede, frustratie en angst, veroorzaakt door ongelijkheid en onzekerheid, de legitimiteit zelf van de democratische instellingen (die tot doel hebben conflicten vreedzaam op te lossen) in twijfel trekken. Ten tweede is de toekomst voor mensen die in onzekerheid leven zeer beperkt; soms gaat het voor hen zelfs om het vinden van voedsel van de ene dag op de andere. Duurzaamheidsbeleid daarentegen ontwikkelt zich over een veel langere tijd - vaak tientallen jaren. Ten derde consumeren velen in ongelijke samenlevingen verspillend en ostentatief⁴. Dit is rationeel: het is een poging om aan anderen te laten zien dat de persoon behoort tot de rijken en de machtigen, in een samenleving waarin alleen zij (of degenen die doen geloven dat zij dat zijn) veilig en zeker zijn, terwijl de armen en de zwakken worden vertrapt. Deze pronkzucht is het tegenovergestelde van de zuinige consumptie die we nodig hebben voor een ecologisch duurzame samenleving.

- Tot slot (zoals meer in detail uiteengezet in § 4), zullen deze twee diepgaande sociale en economische veranderingen, in de richting van sociale rechtvaardigheid en ecologische duurzaamheid, (1) de geconcentreerde rijkdom en macht van multinationale ondernemingen en van de rijke en zeer rijke mondiale elite (de "1%") zwaar treffen, en (2) op grote schaal politieke compromissen vereisen tussen zeer uiteenlopende en toch legitieme belangen, die zelfs onder goedwillende partners moeilijk zullen zijn. Het overwinnen van het verzet van de mondiale oligarchie is onmogelijk met zwakke, gefragmenteerde politieke machten zoals de Europese staten afzonderlijk. Alleen een sterke, democratisch legitieme en unitaire Europese Unie heeft voldoende macht om haar besluiten op te leggen aan multinationale ondernemingen en aan de rijkste 1%. Alleen een werkelijk transnationale democratie, waarvan de Europese Unie een prototype is, kan de politieke overeenkomsten op grote schaal legitimeren die nodig zijn om de mondiale uitdagingen van de 21st eeuw met succes aan te gaan.

Om al deze redenen bouwen wij de drie pijlers van de samenleving van overeenstemming, namelijk pan-Europese democratie, sociale rechtvaardigheid en ecologische duurzaamheid, **parallel** en onlosmakelijk met elkaar op.

4 bijvoorbeeld door de luxemerken van hun goederen zichtbaar te tonen

3 Sociale rechtvaardigheid is een absolute voorwaarde om overeenstemming te bereiken over een coöperatieve langetermijnoplossing voor de mondiale problemen van de 21st eeuw.

Om de mondiale problemen van de 21st eeuw met succes te kunnen oplossen, moet de mensheid langlopende, op samenwerking gebaseerde politieke overeenkomsten sluiten.

De mens moet echter mentaal en psychologisch klaar en in staat zijn om deel te nemen aan de discussies die tot dergelijke overeenkomsten leiden. Daartoe moet worden voldaan aan specifieke voorwaarden, die door de overheid kunnen worden aanvaard.

3.1 Mensen onder stress en angst zijn kortzichtig, egoïstisch en agressief.

De menselijke soort heeft veel kenmerken gemeen met andere dieren, zoogdieren en primaten, waarmee we ook een deel van onze evolutionaire geschiedenis delen. Net als andere dieren en zoogdieren zijn wij onderhevig aan **stress** en **angst**, waardoor in onze hersenen een specifiek hormoon, **cortisol**, vrijkomt. Cortisol heeft twee effecten: (1) op korte termijn verhoogt het het bewustzijn, verhoogt het hartritme, stimuleert de spieren, en maakt het lichaam in het algemeen klaar voor snelle reacties (vlucht, gevecht) - maar schakelt ook alle functies uit die energie verbruiken, zoals onze zware, energievretende en specifiek menselijke hersenen (de neo-cortex, die typisch 25% verbruikt van alle energie die we gebruiken); (2) op langere termijn vermindert permanente blootstelling aan hoge cortisolniveaus de intellectuele capaciteit, en veroorzaakt ontstekingsziekten (hypertensie, vele kankers).

Een dergelijke permanente blootstelling aan stress en angst wijzigt het gedrag en de capaciteiten van mensen: zij richten zich op de korte termijn, hun vertrouwen in anderen neemt af, zij verliezen het vermogen tot coöperatief gedrag en worden agressiever⁵.

3.2 Sociale ongelijkheid en onzekerheid zijn de belangrijkste oorzaken van stress en angst op collectieve schaal.

Twee sociale factoren dragen massaal bij tot stress en angst in de samenleving: **sociale ongelijkheden** en **onzekerheid**.

Sociale ongelijkheden veroorzaken om twee redenen stress en angst:

1. zij corrumperen de betrekkingen tussen personen, door machts- en geldverhoudingen tussen hen te scheppen: de rijkere en machtigere vreest te worden verzocht te helpen of geld te leveren, de armere en minder machtige vreest te worden veracht, bespot en vertrapt.
2. zij maken de gevolgen van falen en zwakte dramatischer. Ongelijke samenlevingen

⁵ K. Pickett, R. Wilkinson "[The spirit level - why equality is better for everyone](#)", Penguin books, 2010.

CosmoPolitieke Coöperatie - De 3 pijlers van de Samenleving van Overeenstemming

bieden meer steun (betere infrastructuur en openbare diensten, waaronder gezondheidszorg en onderwijs, directe subsidies en belastingvoordelen) aan de rijken en machtigen, en minder aan de armen en zwakken. Daarom is elke stap omlaag op de sociale ladder dubbel dramatisch: (1) het heeft het directe effect dat iemands levensstandaard daalt, zoals in elke samenleving; (2) het heeft als bijkomend effect dat de steun van de samenleving afneemt (bv. slechtere gezondheids- en onderwijsvoorzieningen), wat samen met het eerste, directe effect een neerwaartse druk opbouwt, met het risico van een neerwaartse spiraal die eindigt in dakloosheid en absolute armoede, voor zichzelf of voor iemands kinderen.

Als gevolg daarvan bevinden mensen in ongelijke samenlevingen zich in een permanente defensieve modus tegenover anderen, in een permanente poging om hun sociale positie te doen gelden en in de permanente angst om te falen.

Onzekerheid is bijna een synoniem van stress en angst. Wanneer iemands inkomen, en dus zijn economische en sociale toekomst, beperkt is op zeer korte termijn (morgen, volgende week, volgende maand), of onderhevig is aan enorme schommelingen zonder spaarcapaciteit, is die persoon angstig en bang. Ondanks alle ideologische betogen ter ondersteuning van "ondernemerschap" en zelfstandig ondernemerschap (dat zich maar al te vaak vertaalt in zelfstandig ondernemerschap wanneer de verkoop niet van de grond komt) schuwen arme mensen massaal risico's en zoeken zij een vaste baan bij grote bedrijven of in overheidsdienst, om zeer goede redenen⁶.

3.3 Sociale rechtvaardigheid is het enige middel om mensen in de vertrouwensvolle en zelfverzekerde situatie te brengen waarin langlopende, coöperatieve politieke overeenkomsten kunnen worden gesloten.

De mensheid moet tot uitgebreide, langdurige en coöperatieve politieke overeenkomsten komen om een van de zeer grote mondiale problemen van de 21st eeuw op te lossen. Als zij onderhevig zijn aan stress en angst, en dus kortzichtig, egoïstisch en agressief zijn, kan geen enkele vooruitgang worden verwacht.

Om deze overeenkomsten te bereiken moeten zij elkaar wederzijds vertrouwen en voldoende vertrouwen hebben in hun persoonlijke toekomst op lange termijn om tot dan te wachten om de vruchten te plukken van de vandaag gesloten compromissen.

Alleen door de collectieve bronnen van stress en angst, namelijk sociale ongelijkheden en onzekerheid, weg te nemen, kan het overheidsbeleid mensen in de vertrouwensvolle situatie brengen die hen vatbaar maakt voor politieke langetermijnovereenkomsten met een redelijke kans op succes.

⁶ A.Banerjee, E. Duflo "Poor Economics: A Radical Rethinking of the Way to Fight Global Poverty", PublicAffairs, 2011. ISBN 978-1-58648-798-0

3.4 Sociale rechtvaardigheid is bovendien een voorwaarde voor de zuinige consumptie die nodig is voor een duurzaam milieu.

In ongelijke samenlevingen is het van vitaal belang om te verschijnen als behorend tot de klasse van de rijken en de machtigen. Tot deze klasse behoren is namelijk de enige manier om gerespecteerd en beschermd te worden, bij gebrek aan regelgeving of wanneer regelgeving en administratieve, politieke en juridische procedures bevooroordeeld zijn ten gunste van degenen die de financiële middelen hebben om dure en ingewikkelde processen te betalen.

In grote, voornamelijk stedelijke gemeenschappen, waar het grootste deel van de hedendaagse bevolking woont, en waar mensen elkaar niet persoonlijk kennen, is de enige manier om te laten zien dat men tot de klasse van de rijken en machtigen behoort, de **opzichtige consumptie**. De aankoop en uitstalling van luxegoederen van grote merken, vakanties in dure hotels in afgelegen overzeese oorden of het wonen in te grote en overgemeubuleerde huizen in dunbevolkte wijken zijn allemaal middelen om aan anderen te laten zien dat men tot de heersende klasse behoort - en om zichzelf daarvan te verzekeren. Dit is een krachtige motor van overconsumptie, ver boven elke vorm van redelijke "behoefte".

De voordelen van overconsumptie in ongelijke samenlevingen zijn zo groot dat grote delen van de bevolking zelfs doen alsof hun inkomen hoger is dan het in werkelijkheid is - en zo een extra laag van stress en angst genereren door onevenredige persoonlijke kredietverplichtingen aan te gaan.

In een gelijkwaardige samenleving verdwijnt deze motor van overconsumptie. Er is noch de motivatie, noch de mogelijkheid (door de gelijkheid van inkomen) om zich door zijn consumptie sociaal superieur aan anderen te tonen. Pas dan wordt een **zuinige** levenswijze voor de hele bevolking mogelijk. Deze spaarzaamheid is een absolute voorwaarde voor de mensheid om haar consumptieniveau aan te passen aan de door de biosfeer beschikbaar gestelde hulpbronnen, en dus om de eerste van de door ons vastgestelde mondiale problemen op te lossen.

Het sluiten van langdurige, coöperatieve politieke overeenkomsten en zuinig consumeren zijn twee voorwaarden om gezamenlijk de mondiale problemen van de 21st eeuw te overwinnen. Beide zijn alleen mogelijk met **sociale rechtvaardigheid**, d.w.z. met een gelijkwaardige en veilige samenleving voor iedereen, waar alle mensen een absoluut vertrouwen hebben in hun persoonlijke toekomst en in die van hun kinderen, en waar de sociale betrekkingen tussen gelijken ontspannen, beleefd en vriendelijk zijn. Daarom is **sociale rechtvaardigheid** de **tweede pijler** van de in **2040 te bereiken samenleving**.

4 Alleen de pan-Europese democratie beschikt over de politieke macht en legitimiteit om de grootschalige overeenkomsten uit te voeren die noodzakelijk zijn geworden door de mondiale vraagstukken van de 21st eeuw.

4.1 De toename van de omvang van de politieke besluitvorming is een historische trend, die verband houdt met de toename van de omvang van de op te lossen problemen en de noodzaak om meeliftgedrag te vermijden.

De toename van de **omvang** van de **politieke besluitvorming** is een **historische trend** die begon met de kleine groepen jagers-verzamelaars waar we allemaal uit voortkomen.

De eerste reden hiervoor is het **vermijden van geweld** bij het oplossen van conflicten, om te kunnen vertrouwen op de eerlijkere en meer voorspelbare **rechtsstaat**. Deze conflicten doen zich voor wanneer soevereine entiteiten (individuen, stammen, Griekse polities, feodale vorstendommen, moderne natiestaten) bijeenkomen om gemeenschappelijke problemen of vraagstukken op te lossen. Enerzijds wil elke entiteit vrij blijven van elke verplichting en van elk verbod, en wil zij haar rechten, vrijheden en eer behouden. Anderzijds betekent veralgemening van dit gedrag tot alle entiteiten dat zij onbeperkt **geweld** tegen elkaar uitoefenen. Vrede is een fragiele staat, permanent bedreigd door de kleinste provocatie, en pas pijnlijk hersteld na uitputtende en bloedige cycli van vendetta's en wraakacties⁷. Over het algemeen hebben entiteiten van kleinere omvang na pijnlijke en langdurige conflicten een deel van hun soevereiniteit afgestaan aan entiteiten van grotere omvang, waar hun rechten, verplichtingen en verboden worden beschermd en gehandhaafd door de **rechtsstaat**, en niet door de brutaliteit van wat de klassieke Europese filosofen de "natuurtoestand" noemden. De voorlaatste keer dat dit in Europa gebeurde, was aan het einde van de Dertigjarige Oorlog (1618 - 1648), die alleen al in Duitsland 5 miljoen levens had gekost. De daaruit voortvloeiende vredesverdragen, bekend als de Westfaalse Verdragen, vestigden de orde van soevereine natiestaten waaronder wij nog steeds leven.

De tweede reden voor de schaalvergroting van de politieke besluitvorming is de algemene regel dat **politieke actie** (d.w.z. regelgeving, belastingen of overheidsuitgaven) alleen **doeltreffend kan zijn** voor het beheer van een collectief vraagstuk als zij plaatsvindt op de **geografische schaal** waarop de onderliggende **verschijnselen** zich voordoen, bijv. op de schaal van een stedelijk gebied om zijn rioleringssysteem te beheren, van een regionale arbeidsmarkt om zijn curricula voor beroepsonderwijs te beheren, van een taalgebied om literatuur, theater en film te ondersteunen, van een monetaire unie om de rentevoeten en macro-economische evenwichten te beheren, van de hele wereld om mondiale collectieve goederen zoals het klimaat, financiële stabiliteit, internet en vrede te beheren.

Als de geografische schaal van het politieke optreden kleiner is dan die van de kwestie, kan geen

⁷ Diamond, J.: "De wereld tot gisteren: Wat kunnen we leren van traditionele samenlevingen?", Viking books, New York, 2012 - http://www.jareddiamond.org/Jared_Diamond/The_World_Until_Yesterday.html

CosmoPolitieke Coöperatie - De 3 pijlers van de Samenleving van Overeenstemming

enkele politieke entiteit er doeltreffend tegen optreden. De particuliere spelers die de politieke entiteiten afzonderlijk proberen te reguleren of te belasten, spelen deze politieke entiteiten tegen elkaar uit, in een race naar de bodem. Wanneer overheidsuitgaven nodig zijn of gemeenschappelijke verplichtingen moeten worden nagekomen, spelen de politieke entiteiten **free-riding** tactieken tegen elkaar uit, waarbij elk van hen verwacht dat de anderen een inspanning leveren, met als resultaat dat er niets wordt gedaan, of te weinig, te laat.

4.2 Natiestaten, geërfd van de 17e eeuwth, handelen op een te kleine schaal om effectief te zijn.

De politieke instellingen waarmee wij collectief functioneren zijn in wezen **ongewijzigd** gebleven sinds de Westfaalse verdragen van 1648 die een einde maakten aan de Dertigjarige Oorlog. De basisentiteit is die van de **soevereine natiestaat**, getheoretiseerd door Thomas Hobbes in zijn "Leviathan" (1651, herzien in 1668). De weinige opmerkelijke uitzonderingen zijn supranationale instellingen die na de bloedbaden van de twee wereldoorlogen van 1914-1945 zijn opgericht: de Europese Unie, die we later zullen bespreken (blz.15), en het veel zwakkere internationale rechtstelsel van de Verenigde Naties.

In het systeem van de soevereine natiestaat heeft elke natiestaat het exclusieve gezag over zijn eigen volk en grondgebied, en organiseert hij zijn besluitvormingsprocessen intern, soms democratisch, te vaak niet. De natiestaat was het bevoorrechte kader en de schaal waarop de goed functionerende politieke en sociale democratieën van de jaren vijftig en zestig in West-Europa tot stand kwamen. Het was de schaal waarop de (sterke) regulering van de economische spelers en de (massale) solidariteit, herverdeling en economische transfers tussen regio's en sociale klassen tot stand kwamen.

Helaas is, zoals wij hierboven hebben gezien, de **schaal van de** voor de 21st eeuw geldende **vraagstukken onherroepelijk** veel **groter** geworden **dan die van de natiestaat**, vanwege de **wereldwijde onderlinge afhankelijkheid** op basis van de technologische en wetenschappelijke ontwikkelingen die zich sinds de jaren zestig hebben voorgedaan en die hierboven zijn beschreven.

Als gevolg van de bovengenoemde algemene regel (blz.11) zijn **natiestaten ondoeltreffend** geworden wanneer zij trachten op te treden tegen verschijnselen die zich voordoen op een grotere schaal dan hun achterban, zoals de mondiale vraagstukken van de 21st eeuw. Deze **wanverhouding** tussen de huidige geografische schaal van politieke actie en democratie (de natiestaat) en die waarop de onderliggende verschijnselen zich voordoen (op continentale of mondiale schaal) heeft geleid tot een algemeen (en vaak terecht) gevoel van **politieke onmacht**. Mensen hebben het gevoel dat zij **de controle hebben verloren** over de beslissingen die hun **collectieve toekomst** bepalen.

Dit gevoel wordt versterkt door het feit dat de noodoplossing die de natiestaten hebben gebruikt om deze grootschalige problemen aan te pakken en tegelijkertijd hun nationale soevereiniteit te behouden, namelijk die van de **intergouvernementele onderhandelingen**, de **ontkenning van de democratie is**. Deze ontkenning van de democratie is vooral problematisch in het begin van de

21st eeuw, een tijd waarin door de **stijging van het opleidingsniveau** de vraag naar politieke participatie toeneemt en **democratie** de enige **legitieme** wijze van **politieke besluitvorming** wordt - althans in Europa.

4.3 Soevereine natiestaten die onderhandelen in geheime intergouvernementele onderhandelingen zijn de ontkenning van democratie

Zoals we hierboven hebben gezien, worden kwesties die de schaal van de natiestaat overstijgen, beheerd (als ze al worden beheerd) door **intergouvernementele onderhandelingen**, d.w.z. door het geheime optreden van officiële vertegenwoordigers van deze natiestaten (bijvoorbeeld in het kader van de Verenigde Naties). Bij deze intergouvernementele onderhandelingen draagt geen enkele partij een algemene verantwoordelijkheid voor het collectieve goed. Allen hebben het enge mandaat om te onderhandelen voor hun achterban, en alleen voor die achterban. Omdat nationale soevereiniteit als absoluut wordt beschouwd, wordt de besluitvorming geplaagd door unanimiteitsregels, en is de handhaving van besluiten in wezen gebaseerd op de **druk van gelijken** en van de publieke opinie (in de veronderstelling dat deze publieke opinie vrij is van politieke onderdrukking en van bedrijfsmanipulatie). Dit leidt tot **ondoorzichtigheid, machteloosheid** en **gebrek aan verantwoording**. Als "democratie" betekent "de macht van het volk", dan is **intergouvernementele onderhandeling** de **ontkenning van democratie**: zij heeft geen macht, en de weinige macht die zij heeft valt buiten de controle van het volk. Dit kon aanvaardbaar zijn toen de te bespreken onderwerpen dynastieke geschillen tussen leden van koninklijke families waren. Dat is het niet meer nu de geografische schaal van bijna alle kwesties de grenzen van natiestaten heeft overschreden, en waar beslissingen die de grootste impact hebben juist die zijn die in deze geheime intergouvernementele onderhandelingen worden genomen.

Binnen de natiestaat kan democratie bestaan, ondanks de voorspellingen van veel conservatieve politieke theoretici uit de 19th eeuw dat zij alleen kon functioneren op de schaal waarop zij eerder was beproefd, namelijk die van de Griekse polity in de 5th eeuw voor Christus. Het feit dat elke afzonderlijke natiestaat die bij intergouvernementele onderhandelingen betrokken is, democratisch gekozen is, betekent echter niet dat de intergouvernementele onderhandelingen zelf democratisch zijn. De gebreken van ondoorzichtigheid, machteloosheid en gebrek aan verantwoordingsplicht blijven bestaan - zoals de besprekingen van de Europese Raad, waarin de staatshoofden en regeringsleiders van de EU bijeenkomen om "algemene politieke richtsnoeren" vast te stellen, maar zonder wetgevende bevoegdheden⁸, en van de minder gepubliceerde Raad van de Europese Unie, waarin de ministers op technisch niveau bijeenkomen om in dialoog met het Europees Parlement besluiten te nemen over het beleid, ons elk kwartaal pijnlijk herinneren.

⁸ Verdrag betreffende de Europese Unie, beschikbaar op: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:12012M/TXT&from=EN>, art. 15.1

4.4 Democratie op een kruispunt: transnationale democratie of nationalistische dictatuur

Wij kunnen de huidige situatie samenvatten in een 2x2 matrix.

Locus of power / Omvang van de actie	Geconcentreerde macht: oligarchie	Gedistribueerde macht: democratie
Groter dan de natiestaat	2 - Mondiale oligarchie: oncontroleerbare intergouvernementele onderhandelingen + multinationale ondernemingen + de zeer rijken	4 - Transnationale democratie
Natiestaat en daaronder	3 - Nationalistisch dictatuur	1 - Nationale democratie van de jaren zestig

De afgelopen 50 jaar hebben ons gebracht van vierkant 1, de **nationale democratie van de jaren zestig**, met een sterke regulering en een genereuze herverdeling op nationale schaal, waarvan velen de nostalgie bewaren, naar vierkant 2, de **mondiale oligarchie**, waar een kleine groep mensen en spelers boven de wet staat, zich aan hun verantwoordelijkheden en plichten onttrekt, en beslissingen neemt buiten elke verantwoordingsplicht, publiek toezicht of democratische controle om: Staatsvertegenwoordigers bij intergouvernementele onderhandelingen, bestuursleden in multinationale ondernemingen, leden van sommige "technische" organen waarvan de besluiten een enorme invloed hebben op het economische en financiële systeem (bijvoorbeeld het Bazels Comité voor banktoezicht⁹, de International Accounting Standards Board¹⁰), de zeer rijken (de beruchte "1%") en de obsceen rijken (de miljardairs).

Onze samenlevingen lijken zich geleidelijk bewust te worden van deze evolutie, die vaak "globalisering" wordt genoemd.

Ze lijken nu te twijfelen tussen twee mogelijkheden¹¹.

Een mogelijke evolutie is die naar plein 3, de **nationalistische dictatuur**, in een wanhopige poging om **terug te keren naar de nationale soevereiniteit van de jaren zestig**, onder het autoritaire bewind van een fallocratische leider, ten koste van elke democratische vrijheid. Deze poging is een rampzalige **politieke en morele achteruitgang**. Het is ook een flagrante **leugen**: de multinationale ondernemingen die momenteel de politieke beslissingen bepalen, handelen nog gemakkelijker dan voorheen wanneer alle democratische instellingen die het overheidsoptreden controleren, zijn ontmanteld. Eén dictator en zijn kliek zijn gemakkelijker te corrumperen achter gesloten deuren dan een heel democratisch politiek systeem dat openstaat voor publieke controle.

9 <https://www.bis.org/bcbs/>

10 <https://www.iasplus.com/en/resources/ifrsf/iasb-ifs-ic/iasb>

11 Deze analyse strookt met het concept van het "Trilemma van de wereldeconomie" van de Harvard-econoom Dani Rodrik, volgens welk het onmogelijk is tegelijkertijd economische integratie, democratie en nationale soevereiniteit te hebben: http://rodrik.typepad.com/dani_rodriks_weblog/2007/06/the-inescapable.html

CosmoPolitieke Coöperatie - De 3 pijlers van de Samenleving van Overeenstemming

Het immense fortuin van alle dictators getuigt ervan dat elk betoog over "schoon" zijn door louter persoonlijke deugdzaamheid een leugen is, als het niet krachtig wordt ondersteund door democratische instellingen en door de rechtsstaat. Nationalistische dictatuur is ook technisch **gedoemd te mislukken** in haar claim om soevereiniteit terug te krijgen: de hierboven geschetste mondiale onderlinge afhankelijkheden zullen niet verdwijnen door de kracht van de menselijke wil, en de onderliggende stromen kunnen hier en daar worden doorgesneden, maar niet uitgeroeid. Bovendien blijven nationale regeringen, hoe "sterk" de persoon (meestal een man) aan het hoofd ervan ook is, dodelijk zwak tegen chantage door multinationals die dreigen zich elders te vestigen als hun eisen voor minder vennootschapsbelasting en minder regelgeving niet worden ingewilligd. Nationalistische dictaturen, tenslotte, beloven welvaart voor het volk. thZij monden uit in **destructieve oorlogen**, waarbij het volk dat zij beweren te beschermen als eerste lijdt - zoals de mensheid bitter ondervond in de donkere 20e eeuw.

De andere mogelijke evolutie is de totstandbrenging van een democratie op een grotere schaal dan die van de natiestaat, de **transnationale democratie** van vierkant 4.

Een transnationale democratie **verenigt burgers** en treedt op **over nationale, taal- en cultuurgrenzen heen**. Haar instellingen zijn **democratisch** en op **supranationale schaal** opgebouwd. Gekozen functionarissen hebben het mandaat om te handelen in het belang van de hele gemeenschap van burgers die worden bestuurd, onafhankelijk van hun nationaliteit, taal of cultuur. Democratische debatten staan tegenover verschillende politieke standpunten, niet tegenover culturele of nationale verschillen. Ze resulteren in politieke overeenkomsten en besluiten op een schaal die groot genoeg is voor een effectief overheidsbeleid, en met voldoende **politieke macht en legitimiteit om** het verzet van gevestigde economische belangen van multinationals of van de oligarchie van de mondiale rijken en superrijken te overwinnen. De genomen besluiten zijn **legitiem** en **worden** door de **wet afgedwongen**. Transnationale democratie overwint dus de zwakheden, ondoelmatigheden en onwettigheid van intergouvernementele onderhandelingen, en de machteloosheid van afzonderlijke natiestaten, die wij hierboven hebben geschetst.

De [instellingen van de Europese Unie](#) met name de [Europese Commissie](#) en het [Europees Parlement](#) zijn, ondanks al hun zwakheden, tot op heden de meest geavanceerde en ontwikkelde prototypes van een transnationale democratie op de schaal van één continent.

4.5 De Europese Unie is het meest geavanceerde prototype van transnationale democratie

Anno 2018 bestaat er slechts één transnationale democratische instelling die in staat is collectief door natiestaten genomen besluiten te nemen en uit te voeren: de **Europese Unie**. Het is de enige plaats waar **transnationale democratie** is ontstaan.

Deze instelling heeft vele zwakke punten en is verre van volmaakt. Volgens ons is het veel bekritiseerde gebrek aan transparantie en verantwoordingsplicht vooral te wijten aan één van haar wetgevende instellingen, en slechts één: de [Raad van de Europese Unie](#), d.w.z. de intergouvernementele bijeenkomst van lidstaten op ministerieel niveau. Deze instelling reproduceert en bestendigt de ondemocratische gebreken van de intergouvernementele

CosmoPolitieke Coöperatie - De 3 pijlers van de Samenleving van Overeenstemming

onderhandelingen die hierboven zijn beschreven¹². Het feit dat de meeste van haar besluiten (die van de "gewone" wetgevingsprocedure waarbij de Raad op voet van gelijkheid met het Parlement handelt) met gekwalificeerde meerderheid worden genomen, ondervangt de traditionele zwakte van de intergouvernementele onderhandelingen, namelijk de noodzaak van unanimitéit en het daaruit voortvloeiende vetorecht van elke deelnemende natiestaat. Unanieme goedkeuring blijft echter noodzakelijk voor bepaalde essentiële besluiten: sommige aspecten van het sociaal beleid (collectieve onderhandelingen tussen vakbonden en werkgevers, sociale zekerheid, sociale bescherming¹³), belastingen (milieuheffingen¹⁴, indirecte belastingen¹⁵, de middelen die de begroting van de Unie voeden¹⁶), sommige aspecten van de handel (in diensten, intellectuele eigendom, directe buitenlandse investeringen, culturele en audiovisuele goederen, sociaal onderwijs en gezondheidszorg¹⁷). Evenzo zijn enkele essentiële elementen van harmonisatie tussen de lidstaten uitdrukkelijk uitgesloten van de Verdragen: *"fiscale bepalingen, [...] die betreffende het vrije verkeer van personen [en] die betreffende de rechten en belangen van werknemers¹⁸"*.

De veel gepubliceerde [Europese Raad](#), waarin de staatshoofden en regeringsleiders in regelmatige "Europese topontmoetingen" bijeenkomen en die tot taak heeft na de Europese verkiezingen de voorzitter van de Commissie voor te dragen (die vervolgens door het nieuw gekozen Parlement moet worden goedgekeurd) en *"algemene politieke beleidslijnen en prioriteiten"* voor de ontwikkeling van de Unie vast te stellen, met institutionele maar zonder wetgevende bevoegdheden¹⁹, vertoont dezelfde kenmerken van ondoorzichtigheid en zwakte als gevolg van het vetorecht van elke lidstaat. Dit vetorecht is ofwel expliciet, wanneer de Verdragen unanimitéit vereisen, ofwel impliciet, omdat de besluiten bij "consensus" worden genomen²⁰, zonder duidelijke regel om het verzet van één of enkele lidstaten te overwinnen.

Ondanks deze zwakke punten vertonen de instellingen van de Europese Unie opmerkelijke kenmerken van **een transnationale democratie**: (1) zij brengen de essentiële elementen van de parlementaire tweekamer-democratie in praktijk, en (2) deze democratie is in veel opzichten transnationaal.

12 Zoals benadrukt door Transparency International <https://transparency.eu/space-egg/> *"blijft de Raad de minst transparante van de EU-instellingen. [We weten nauwelijks wie wat zegt namens welke regering. [De Raad is een zwart gat in de EU-besluitvorming en loopt ver achter op de andere instellingen wat betreft transparantie, verantwoordingsplicht en openheid. Tot de eindstemming, wanneer alle afspraken zijn gemaakt, kun je niet zien welke regeringen welke zaken bevorderen of blokkeren. Er zijn weinig openbare vergaderingen en er zijn geen stemverslagen."* en door het onderzoek dat de officiële Europese Ombudsman in maart 2017 is gestart naar "transparantie van het wetgevingswerk van de Raad":

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/cases/caseopened.faces/en/75850/html.bookmark>

13 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, toegankelijk op

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=EN> Art. 21, lid 3, en 153, lid 2

14 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, art. 192, lid 2, en 194, lid 3

15 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, art. 113

16 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, art. 311

17 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, art. 207.4

18 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, artikel 114, lid 2. 114.2

19 Verdrag betreffende de Europese Unie, toegankelijk op <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:12012M/TXT&from=EN> Art. 15.1

20 Verdrag betreffende de Europese Unie, art. 15.4

CosmoPolitieke Coöperatie - De 3 pijlers van de Samenleving van Overeenstemming

De werking van de Europese Unie lijkt sterk op die van een **parlementaire democratie met twee kamers**. Haar woordenschat kan echter verwarrend zijn en verdient verduidelijking in de volgende tabel die de equivalenten geeft van de instellingen van de Europese Unie in de nationale parlementaire democratieën.

CosmoPolitieke Coöperatie - De 3 pijlers van de Samenleving van Overeenstemming

Aard van de instelling	Voorbeelden in nationale parlementaire democratieën	Benaming in de instellingen van de Europese Unie
Staatshoofd	President, Monarch	De Europese Raad, waarin de nationale staatshoofden en regeringsleiders bijeenkomen
Hoofd van de regering	Eerste Minister, Kanselier	Voorzitter van de Europese Commissie
Regering, beheer van de uitvoerende macht	Overheid	Europese Commissie
Parlementaire Tweede Kamer, die het volk rechtstreeks vertegenwoordigt	Nationale Vergadering, <i>Bonndsdag</i> , Kamer van Afgevaardigden	Europees Parlement
Parlementaire Eerste Kamer, die de gebieden vertegenwoordigt die de volledige polis vormen	Senaat, <i>Bundesrat</i>	Raad van de Europese Unie, in vergadering bijeen met de nationale ministers
Wetgeving	Wetten	<ul style="list-style-type: none"> • Verordeningen (rechtstreeks toepasselijk voor alle lidstaten) • richtlijnen (die door de lidstaten in nationaal recht moeten worden omgezet)

Met deze woordenschat in gedachten functioneert de Europese Unie als een **parlementaire democratie met twee kamers**:

- De regeringsleider (de voorzitter van de Europese Commissie) wordt voorgedragen door het staatshoofd (de Europese Raad), na de uitslag van de verkiezingen voor de Tweede Kamer (het Europees Parlement), en moet vervolgens worden goedgekeurd door deze onlangs gekozen Tweede Kamer²¹. De recente praktijk, ingehuldigd door de in 2014 gekozen Commissie-Juncker, heeft deze democratische logica verdiept: de door de Europese Raad voorgedragen Commissievoorzitter is de kandidaat die na de verkiezingen door de grootste fractie in het Parlement wordt gesteund, volgens een systeem dat in Duitsland bekend staat als *Spitzenkandidat*²².
- De regeringsleider (de voorzitter van de Commissie) stelt vervolgens zijn/haar team samen, de volledige regering (Europese Commissie)²³. De volledige regering moet vervolgens het

21 Verdrag betreffende de Europese Unie, art. 14

22 Dit gebeurde omdat het Europees Parlement (inclusief de andere fracties dan die met het grootste aantal zetels) de Europese Raad heel duidelijk heeft gemaakt dat het geen andere kandidaat voor de functie van voorzitter van de Europese Commissie zou aanvaarden dan de *Spitzenkandidat* van de winnende fractie.

23 Onder sterke - en ongelukkige - beperkingen wat betreft de nationaliteit van de leden van de Commissie (Verdrag betreffende de Europese Unie, art. 17, lid 5, en Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, art. 244).

CosmoPolitieke Coöperatie - De 3 pijlers van de Samenleving van Overeenstemming

vertrouwen krijgen van de Tweede Kamer van het Parlement (het Europees Parlement)²⁴ .

- De Tweede Kamer (het Europees Parlement) controleert de regering (de Commissie), en kan haar via een motie van afkeuring afzetten²⁵ .
- De Eerste en Tweede Kamer (resp. de Raad en het Europees Parlement) bepalen en controleren de begroting²⁶ .
- De meeste wetten (verordeningen en richtlijnen) worden aangenomen bij overeenstemming tussen de Eerste en Tweede Kamer (resp. de Raad met gekwalificeerde meerderheid en het Europees Parlement)²⁷ .

Deze tweekamerparlementaire democratie werkt in veel opzichten **transnationaal**:

- de Europese Commissie heeft de opdracht te handelen in het **algemeen belang van de gehele Unie** (haar "*algemeen belang*")²⁸ . Het is de leden van de Commissie uitdrukkelijk verboden instructies van hun nationale regering te vragen of te aanvaarden²⁹ .
- de leden van het Europees Parlement (EP-leden) zijn gegroepeerd, en stemmen³⁰ , op basis van hun **politieke voorkeuren en belangen**³¹ , en niet op basis van hun nationaliteit³² .
- **De lidstaten** zijn onderworpen aan de **rechtsstaat** en aan de rechterlijke macht van het Europees Hof van Justitie³³ , zoals elke natuurlijke of rechtspersoon. Zij zijn niet de absolute, onafhankelijke soevereinen die zij zouden zijn in het internationale stelsel van natiestaten dat is overgeërfd van de 17th eeuwse Westfaalse verdragen.

Om al deze redenen steunen wij de opvatting dat de Europese Unie het eerste en meest ontwikkelde **prototype van transnationale democratie is**.

24 Verdrag betreffende de Europese Unie, art. 17.7

25 Verdrag betreffende de Europese Unie, art. 17.8

26 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, art. 311 tot en met 319.

27 Volgens de "gewone wetgevingsprocedure", beschreven in het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, art. 294. De overige wetten, op de eerder beschreven beperkte maar belangrijke gebieden, worden aangenomen volgens een "bijzondere wetgevingsprocedure" waarbij de Raad alleen, met eenparigheid van stemmen, besluit.

28 Verdrag betreffende de Europese Unie, art. 17.1

29 Verdrag betreffende de Europese Unie, art. 17.3

30 D.Frantescu "Values topple nationality in the European Parliament", European View, June 2015, Volume 14, Issue 1, pp 101-110, accessible at: <https://link.springer.com/article/10.1007/s12290-015-0349-3/fulltext.html>.

31 Reglement van het Europees Parlement, art. 32.2, te raadplegen op: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+RULES-EP+20170116+RULE-032+DOC+XML+V0//EN&navigationBar=YES>

32 Deze ontwikkeling is echter niet volledig. Omdat de verkiezingen in het Europees Parlement op nationale schaal plaatsvinden en er tot de oprichting van de CosmoPolitical Cooperative geen politieke organisatie bestond op de schaal van de gehele Europese Unie, worden de leden van het Europees Parlement gekozen als leden van hun nationale politieke partij. Als gevolg daarvan zijn de fracties in het Parlement tot nu toe eerder coalities van nationale partijen dan de uitdrukking van één enkele, EU-brede politieke organisatie. Een van de ambities van de CosmoPolitical Cooperative is juist om een politieke fractie in het Europees Parlement op te bouwen met een ongekende samenhang die voortkomt uit de eenheid van besluitvorming op EU-schaal.

33 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, art. 258 t/m 260

4.6 De pan-Europese democratie is de eerste pijler van de samenleving van overeenstemming

De mensheid staat voor de taak om in een **legitiem**, d.w.z. **democratisch**, proces tot de vele politieke akkoorden te komen die nodig zijn voor de mondiale en belangrijke vraagstukken van de 21st eeuw, uiteindelijk op de ongekeerde schaal van de hele wereld.

Wij zijn ons ten volle bewust van de moeilijkheid van dit streven, omdat het betekent dat er overeenkomsten moeten worden gesloten tussen belanghebbenden die: (1) onderworpen zijn aan enorme inter- en intra-nationale **ongelijkheden** in termen van inkomen, rijkdom, onderwijs, gezondheid, politieke macht en toegang tot hulpbronnen en communicatienetwerken, (2) gescheiden zijn door nationale, taalkundige en culturele **grenzen**, (3) gescheiden zijn in **tijd**, tussen ons en toekomstige generaties en (4) gescheiden zijn in **rechten**, tussen mensen en niet-menselijke entiteiten (bijvoorbeeld de biosfeer).

Het opheffen van sociale ongelijkheden is het doel van de tweede pijler van de samenleving van overeenstemming (zie § 3.2). 3). De CosmoPolitical Cooperative heeft haar eigen reflectie en beleid met betrekking tot taalverschillen. Het opkomen voor niet-menselijke entiteiten of ongeboren mensen is al het doel van zeer actieve en effectieve politieke actoren en NGO's. Daarom geloven wij dat de moeilijkheden bij de uitvoering van de transnationale democratie, hoewel belangrijk, kunnen worden overwonnen.

Volgens ons is een **transnationale democratie**, d.w.z. een democratie die de nationale grenzen overschrijdt, de enige manier om collectieve besluiten te nemen op de schaal die noodzakelijk is geworden door de ontwikkeling van de wetenschappelijke kennis over onze planeet en van technische netwerken die mensen met elkaar verbinden. Het is de enige manier waarop instellingen ervoor kunnen zorgen dat recht wordt gedaan aan de legitieme aanspraken van allen. Het is de enige manier om de legitieme politieke akkoorden te bereiken die nodig zijn om de mondiale uitdagingen van de 21st eeuw te overwinnen, en om ze uit te voeren, zelfs tegen de wil van de machtige economische en financiële machten in. **Het is de enige weg vooruit.**

Deze agenda is uiterst ambitieus.

Wij geloven dus dat de transnationale democratie zich eerst moet ontwikkelen waar zij al het verst gevorderd is: in de **Europese Unie**. Dit verklaart waarom **pan-Europese democratie**, d.w.z. transnationale democratie op de schaal van de Europese Unie, de **eerste pijler is** van de in **2030 te bereiken samenleving van overeenstemming**.